

ارزیابی ژن *bla-ctx-m-type* در سویه‌های کلبسیلاپنومونیه چند مقاومتی

جدا شده از نمونه‌های کلینیکی

چکیده

زمینه و هدف: کلبسیلاپنومونیه، یکی از مهم‌ترین عوامل عفونت‌زا به‌خصوص در بیماران بستری در بیمارستان به‌شمار می‌رود. اخیراً مقاومت دارویی آن، به‌ویژه به چندین آنتی‌بیوتیک از دسته‌های دارویی مختلف مورد توجه قرار گرفته است که این مقاومت به گونه‌ای است که از عوامل ویروالانس باکتری به حساب می‌آید. هدف از این تحقیق، ارزیابی ژن *bla-ctx-m-type* در سویه‌های کلبسیلاپنومونیه چند مقاومتی جدا شده از نمونه‌های کلینیکی است.

روش بررسی: در این مطالعه که از انواع مطالعات مقطعی-تحلیلی می‌باشد، ۲۸۰ مورد کلبسیلاپنومونیه از بیماران جدا شد. ابتدا با روش انتشار از دیسک، حساسیت دارویی آن‌ها بررسی شد؛ سپس توسط روش E-test، Minimum Inhibitory Concentration (MIC) موارد مقاوم تعیین گردید. با استفاده از دیسک‌های ESBL جهت بررسی آنزیم بتالاکتاماز به روش Double Disc، وجود بتالاکتاماز وسیع الطیف در انواع مقاوم تعیین شد؛ این مقاومت‌ها در نهایت با استفاده از روش PCR مورد بررسی قرار گرفتند. در نهایت، اطلاعات جمع‌آوری شده توسط نرم افزار آماری SPSS کلبسیلاپنومونیه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: از ۲۸۰ مورد کلبسیلاپنومونیه، ۶۲ مورد (۲۲/۱۴٪) دارای مقاومت دارویی چندگانه بودند؛ از این میان ۴۰ ایزوله تماماً به سفالوسپورین‌های مصرفی مقاوم بودند. همچنین، همگی این نمونه‌ها در بررسی با روش Double disc برای اثبات وجود ESBL مثبت بودند. این نتایج، در نهایت توسط روش PCR و تعیین توالی (Sequencing) بررسی شد.

نتیجه‌گیری: جداسازی ۲۲/۱۴٪ مقاومت در کلبسیلاپنومونیه جدا شده و اثبات وجود بتالاکتاماز وسیع الطیف در انواع مقاوم، توجه ویژه به مصرف سفالوسپورین‌های وسیع الطیف را خاطرنشان می‌سازد.

کلیدواژه‌ها: ۱- کلبسیلاپنومونیه ۲- بتالاکتامازهای وسیع الطیف ۳- مقاومت چند دارویی ۴- آنزیم CTX-M

*دکتر قربان بهزادیان‌نژاد

عباس عبداللهی II

دکتر شهین نجار پیرایه III

هما فروهش تهرانی IV

مقدمه

مقاومت در برابر آنتی‌بیوتیک‌های بتالاکتام، حتی پیش از کشف و گسترش کاربرد آن‌ها آغاز گردیده بود^(۱). اولین بتالاکتاماز موجود در باکتری‌های گرم منفی یعنی TEM-1 (ابتدای نام بیمار Temoniera)، در اوایل سال‌های ۱۹۶۰ مشخص گردید. تنها پس از گذشت چند سال از زمان مشاهده این ایزوله، وجود بتالاکتاماز TEM-1 در سرتاسر جهان گزارش گردید و امروزه آن را در بسیاری از گونه‌های خانواده انتروباکتریاسه می‌توان یافت^(۲،۳). بتالاکتاماز رایج دیگری که در کلبسیلاپنومونیه یافت می‌شود، SHV-1

(Solphydryl Variable) است؛ بتالاکتاماز SHV-1 در اکثر ایزوله‌های کلبسیلاپنومونیه به صورت کروموزومی کد می‌شود^(۴،۵). طی ۲۰ سال گذشته، آنتی‌بیوتیک‌های بتالاکتام جدید بسیاری تهیه شدند که در برابر فعالیت‌های هیدرولیزی بتالاکتامازها مقاوم بودند؛ اما با به‌کارگیری هر گروه جدید جهت درمان بیماران، بتالاکتامازهای جدیدی بوجود می‌آمدند که نسبت به آن گروه جدید داروها مقاومت نشان می‌دادند. احتمالاً مصرف بیش از حد آنتی‌بیوتیک‌های جدید جهت درمان بیماران و فشار انتخابی بر باکتری، بر تولید بتالاکتامازهای جدید توسط

* این مقاله خلاصه‌ای است از پایان‌نامه آقای عباس عبداللهی جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد باکتری‌شناسی به راهنمایی دکتر قربان بهزادیان‌نژاد و مشاوره دکتر شهین نجار پیرایه و خانم هما فروهش تهرانی.

- (I) استاد باکتری‌شناسی، گروه باکتری‌شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس، پل نصر (کیشا)، تهران، ایران (مؤلف مسوول)
- (II) دانشجوی کارشناسی ارشد باکتری‌شناسی، گروه باکتری‌شناسی، دانشکده پزشکی دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران
- (III) استادیار گروه باکتری‌شناسی، دانشکده پزشکی، گروه باکتری‌شناسی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران
- (IV) مربی و کارشناس ارشد میکروب‌شناسی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی-درمانی ایران، تهران، ایران

مناطق با شیوع بالا نقل مکان کرده‌اند. براساس گزارش‌های اخیر، ایزوله‌های واحد بتالاکتاماز CTX-M-9 در کشور اسپانیا، رو به فزونی است؛ علاوه بر این اخیراً ایزوله‌های تولید کننده CTX-M-3 از انتروباکتریاسه در فرانسه ایزوله شده است. بنابراین به نظر می‌رسد که این آنزیم در اروپای غربی نیز به صورت بومی وجود دارد. با توجه به گزارش‌های به دست آمده از چندین مؤسسه واقع در مناطقی که شیوع این آنزیم‌ها زیاد است، مشخص شده است که، آنزیم نوع CTX-M، یکی از رایج‌ترین ESBL‌های ایزوله شده در میان نمونه‌های بالینی آزمایشگاه‌های این مناطق محسوب می‌گردد^(۱۶-۱۲).

بنابر اهمیت موضوع، هدف از انجام این پژوهش ارزیابی آنزیم CTX-M در ایزوله‌های کلبسیلا پنومونیه، از لحاظ آنالیز فنوتیپی و ژنوتیپی است.

روش بررسی

مشخصات ایزوله‌ها و روش بررسی آن‌ها: این مطالعه که از انواع مطالعات مقطعی - تحلیلی می‌باشد، در یک مقطع زمانی از فروردین ۱۳۸۵ لغایت فروردین ۱۳۸۶ انجام پذیرفت. تعداد ۴۷۰۸ نمونه کلینیکی ارسالی به آزمایشگاه، مورد آزمایش قرار گرفت. این نمونه‌ها شامل: ادرار، خون، مدفوع، زخم، ترشحات دستگاه تنفسی و سایر ترشحات چرکی و مایعات استریل بدن بود. نمونه‌ها بر اساس مکان جداسازی بر روی محیط‌های بلاد آگار، شکلات آگار، ائوزین متیلن بلو آگار، تایو گلیکولات و مک کانکی آگار کشت داده شدند. کلنی‌های رشد یافته‌ای که خصوصیتی مشابه کلبسیلا پنومونیه داشتند جدا گردیدند. این کلنی‌ها با انجام تست‌های بیوشیمیایی افتراقی شامل: چگونگی تخمیر قندها در محیط TSI، دکربوکسیلاسیون اسید آمینه لایزین در محیط لایزین آبیرون آگار (LIA)، تولید اندول (Indol) و عدم حرکت در محیط SIM، نحوه واکنش در محیط VP,MR، رشد در محیط سیمون سیترات و اوره آگار و در نهایت بررسی

باکتری‌ها مؤثر است. یکی از این گروه‌های جدید اکسی‌مینو- سفالوسپورین‌هایی بودند که برای درمان عفونت‌های ناشی از باکتری‌های گرم منفی در اوایل سال‌های ۱۹۸۰ مورد استفاده قرار گرفتند^(۱).

به علت افزایش طیف فعالیت این آنزیم‌ها، خصوصاً برای مقابله با اکسی‌مینو- سفالوسپورین‌ها، آن‌ها را بتالاکتامازهای وسیع الطیف می‌نامند (Extended Spectrum Beta Lactamase - ESBL). امروزه، میزان بتالاکتامازهای وسیع الطیف مختلف رو به فزونی است؛ به گونه‌ای که در سرتاسر جهان در بسیاری از جنس‌های مختلف باکتری‌ها (مانند خانواده انتروباکتریاسه) یافت می‌شوند^(۱).

در سال‌های اخیر، خانواده جدیدی از ESBL‌های پلاسمیدی تحت عنوان CTX-M شناسایی شده است^(۷و۸)، که عمدتاً در خانواده انتروباکتریاسه تجلی می‌یابند. این آنزیم‌ها ارتباطی با بتالاکتامازهای TEM یا SHV ندارند و تنها حدود ۱۴٪ با این دو بتالاکتاماز همانندی دارند^(۹). از بررسی‌های سیتنتیکی مشخص می‌شود که بتالاکتامازهای نوع CTX-M، سفالوتین یا سفالوریدین را بهتر از بنزیدیل پنی‌سیلین هیدرولیز می‌کنند و ترجیحاً سفوتاکسیم را بیشتر از سفتازیدیم هیدرولیز می‌نمایند. آنزیم‌های CTX-M به ۵ گروه اصلی تقسیم می‌شوند: گروه ۱، شامل انواع CTX-M-1,3,10,12,15,22,23,28؛ گروه ۲، شامل انواع CTX-M-2,4,5,6,7,20؛ گروه ۳، شامل CTX-M-8؛ گروه ۴، شامل انواع CTX-M-9,13,14,16,17,19,21,24,27 و گروه ۵، شامل CTX-M-25^(۶و۱۰و۱۱).

گونه‌های واجد بتالاکتامازهای نوع CTX-M از بسیاری از بخش‌های جهان ایزوله شده‌اند، اما در اروپای شرقی، آمریکای جنوبی، ژاپن و انگلیس شیوع بیشتری دارند. گزارش‌های اندکی نیز مبنی بر وجود این آنزیم‌ها در ایزوله‌های بیماران ساکن اروپای غربی وجود دارد که عمدتاً به ایزوله‌های کسب شده از مهاجرانی مربوط می‌شوند که از

مورد بررسی مولکولی قرار گرفتند. برای این منظور، در ابتدا پلاسמיד را توسط کیت استخراج پلاسמיד، استخراج نموده (شرکت سیناژن، ایران). واکنش زنجیره‌ای پلیمرز (Polymerase Chain Reaction - PCR) توسط جفت پرایمر یونیورسالی که سکانشی حفاظت شده را در داخل ژن bla-ctx-m-type (با طول ۸۷۷-۸۷۹ جفت باز) تکثیر می‌کرد، انجام گرفت. شرایط بهینه برای انجام PCR به این شرح می‌باشد:

CTX-M-
U1;5'ATGTGCAGYACCAGTAARGTKATGGC
(Y=C/T,R=A/G,K=G/T)
CTX-M-
U2;5'TGGGTRAARTARGTSACCAGAAAYCAGC
GG(R=A/G,S=G/C,Y=C/T)
4.5min at 94°C; 30 cycles of: 50s at 94°C, 50s at 57°C, and 55s at 72°C; and finally, 10min at 72°C.

در نهایت به منظور تأیید و اطمینان از نتایج PCR، محصولات PCR برای تعیین توالی (Sequencing) به شرکت فزاپژوه ارسال شد. قابل ذکر است که تمامی اطلاعات، توسط نرم‌افزارهای آماری SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

در این تحقیق، از ۴۷۰۸ نمونه کلینیکی مورد بررسی ۲۸۰ مورد کلبسیلاپنومونیه بوده‌اند. در رابطه با تعیین الگوی مقاومت آنتی‌بیوتیکی، نتایج نشان داد که ۶۲ مورد (۲۲/۱٪) ایزوله‌های کلبسیلاپنومونیه، واجد مقاومت چند دارویی بودند. از این میان، تعداد ۴۰ مورد (۱۴/۲٪) کاملاً (۱۰۰٪) به کلیه سفالوسپورین‌ها (سفالوتین، سفیکسیم، سفتریاکسون، سفوتاکسیم، سفنازیدیم و سفنی‌زوکسیم) مقاوم بودند (جدول شماره ۱ و ۲). پس از بررسی نتایج مقاومت توسط روش آنتی‌بیوگرام، میزان MIC (توسط E-test) و تولید ESBL (توسط دیسک) در ۴۰ ایزوله مقاوم به سفالوسپورین‌ها، تعیین گردید.

نتایج با استفاده از جداول استاندارد شناسایی گردیدند^(۱۷).

تست تعیین حساسیت دارویی (آنتی‌بیوگرام): کلبسیلاپنومونیه به دست آمده با انجام تست حساسیت دارویی با روش استاندارد شده انتشار از دیسک (Kirby-Bauer) مورد بررسی قرار گرفتند^(۱۷و۱۸).

دیسک‌های مصرفی شامل: سفنازیدیم ۳۰ μg (میکروگرم)، سفتریاکسون ۳۰ μg، سفوتاکسیم ۳۰ μg، سفیکسیم ۵ μg، سفالوتین ۳۰ μg، سفنی‌زوکسیم ۳۰ μg، آموکسی‌سیلین ۲۰ μg، آمیکاسین ۳۰ μg، تتراسیکلین ۳۰ μg، جنتامیسین ۱۰ μg، کوتریموکسازول ۲۵ μg، نالیدیکسیک اسید ۳۰ μg، ایمی‌پنم ۱۰ μg، نیتروفورانتوئین ۳۰۰ μg و سیپروفلوکساسین ۵ μg می‌باشند (شرکت پادتن طب، ایران). با تطابق قطر هاله‌ها با جدول استاندارد و مقایسه با سویه استاندارد E.coli ATTC® 25922^{TM}، نتایج به صورت حساس و مقاوم گزارش شد.

E-test: به منظور بررسی حداقل غلظت مهارکنندگی رشد (MIC)، از نوارهای آنتی‌بیوتیکی استاندارد شده E-test استفاده گردید^(۱۷). نوار مورد استفاده حاوی سفوتاکسیم با حداکثر مقدار ۲۵۶ μg از آنتی‌بیوتیک مذکور بود (AB Biodisk, Dalvågen, Sweden).

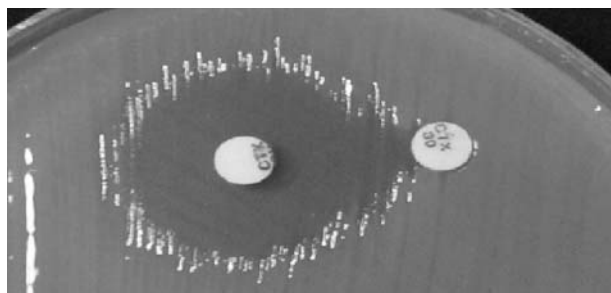
بررسی تولید بتالاکتاماز توسط دیسک: طبق دستورالعمل (National Committee of Clinical and Laboratory Standard) NCCLS، برای اطمینان از وجود صفت فنوتیپی تولید بتالاکتامازها از دیسک‌های ESBL که به همین منظور تولید می‌شوند، استفاده شد (Mast Group Ltd., UK). دیسک‌ها حاوی سفوتاکسیم ۳۰ μg / سفوتاکسیم ۳۰ μg + کلانولانیک اسید ۱۰ μg و سفنازیدیم ۳۰ μg / سفنازیدیم ۳۰ μg + کلانولانیک اسید ۱۰ μg بودند؛ این دیسک‌ها باید به فاصله ۲ سانتی‌متر یکدیگر قرار گیرند تا بتوان به راحتی نتایج حاصل (ایجاد هاله ممانعت از رشد) را بررسی نمود^(۱۷).

بررسی مولکولی ژن bla-ctx-m-type پس از تعیین ایزوله‌هایی که از نظر فنوتیپیک مثبت بودند، ایزوله‌ها

جدول شماره ۱- نتایج تست حساسیت دارویی (آنتی‌بیوگرام)

	CFM	CAZ	CRO	CTX	CF	CT	AMX	AN	TE	GM	SXT	NA	IPM	FM	CP
Res.	٪۱۰۰	٪۱۰۰	٪۱۰۰	٪۱۰۰	٪۱۰۰	٪۱۰۰	٪۱۰۰	٪۶۰	٪۵۷/۵	٪۸۲/۵	٪۵۲/۵	٪۴۰	٪۳۰	٪۷۲/۵	٪۱۷/۵
Int.	-	-	-	-	-	-	-	٪۲۰	٪۳۰	٪۵	٪۷/۵	٪۵۷/۵	٪۱۲/۵	٪۱۷/۵	٪۳۵
Sens.	-	-	-	-	-	-	-	٪۲۰	٪۱۲/۵	٪۱۲/۵	٪۴۰	٪۲/۵	٪۵۷/۵	٪۱۰	٪۴۷/۵

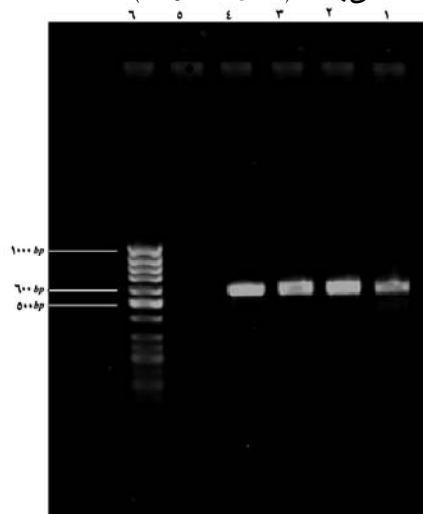
CAZ:ceftazidime 30µg; CRO:ceftriaxone 30µg; CTX:cefotaxime 30µg; CFM:cefixime 5µg; CF:cephalotin 30µg; CT:ceftizoxime 30µg; AMX:amoxicillin 20µg; AN:amikacin 30µg; TE:tetracycline 30µg; GM:gentamycin 10µg; SXT:co-trimoxazole 25µg; NA:nalidixic acid 30µg; IPM:imipenem 10µg; FM:nitrofurantoin 300µg; CP:ciprofloxacin 5µg.

شکل شماره ۲: نتایج دیسک ESBL، سمت راست: سفوتاکسیم، سمت چپ: سفوتاکسیم+کلولانیک اسید

پس از طی پروسه PCR، برای اطمینان از تولید محصول و همچنین برای تأیید صحت و سقم قطعه تکثیر یافته، محصول بر روی ژل آگارز ۰/۸٪ تا ۱٪ الکتروفورز شد. برای تعیین وزن مولکولی محصول، از مارکر وزن مولکولی با قطعات ۱۰۰ bp استفاده شد (Fermentas, USA). از میان ۴۰ سویه مورد آزمایش، ۳۵ مورد از حیث وجود قطعه ژنی bla-ctx-m-type مثبت بودند.

طول قطعه محصول به دلیل تفاوت‌های جزئی در بازهای ژن bla-ctx-m-type (<http://www.lahey.org/Studies/>) در حدود ۵۷۰-۵۶۰ bp می‌باشد (شکل شماره ۳).

شکل شماره ۳: نتایج: ۱- کنترل مثبت، ۲ و ۳- نمونه‌های بالینی، ۴- کنترل منفی، ۵- مارکر وزن مولکولی

جدول شماره ۲- تفکیک ایزوله‌ها براساس تعداد مقاومت‌ها

تعداد ایزوله‌ها	نوع مقاومت
۱	۱۵ مقاومتی
۱	۱۴ مقاومتی
۶	۱۳ مقاومتی
۱۱	۱۲ مقاومتی
۵	۱۱ مقاومتی
۹	۱۰ مقاومتی
۳	۹ مقاومتی
۴	۸ مقاومتی

در مورد نتایج E-test، دانستن این نکته قابل توجه بود که هیچ حساسیتی در این ۴۰ ایزوله نسبت به آنتی‌بیوتیک سفوتاکسیم وجود نداشت (شکل شماره ۱)؛ یعنی غلظت آنتی‌بیوتیک در نوارهای E-test سفوتاکسیم که برابر با میزان ۲۵۶µg می‌باشد، هیچ اثر مهارکنندگی در رشد نداشت.

شکل شماره ۱: MIC نوار سفوتاکسیم (به مقاومت بالای ایزوله توجه کنید)

استفاده از دیسک‌های ESBL، وجود بتالاکتاماز وسیع الطیف (ESBL) را در تمامی ۴۰ مورد کلبسیلاپنومونیه با مقاومت ۱۰۰٪ به تمامی سفالوسپورین‌ها نشان داد (شکل شماره ۲). همان‌طور که در شکل ملاحظه می‌شود در اطراف دیسک سفوتاکسیم هیچ هاله ممانعت از رشدی وجود ندارد (همان‌طور که در نتایج E-test این مقاومت مشهود بود). در حالی که پیرامون دیسک‌های حاوی سفوتاکسیم/سفتازیدیم + کلولانیک اسید، هاله ممانعت از رشد (به معنای حساسیت) به وضوح دیده می‌شود (شکل شماره ۲).

همچنین هر چند که تأثیر CTX-M تا حدودی اختصاصی برای سفوتاکسیم می‌باشد، ولی توانایی هیدرولیز سایر آنتی‌بیوتیک‌های خانواده سفالوسپورین‌ها را نیز دارد.

با توجه به مطالب مذکور، توصیه می‌گردد که با نظارت بر مصرف مواد ضد میکروبی در درمان عفونت‌هایی که واجد مقاومت‌های دارویی چند گانه می‌باشند، از توسعه مقاومت در باکتری‌ها جلوگیری به عمل آورد. هر چند هزینه تحقیق و بررسی دقیق فنوتیپی و ژنوتیپی بالاست و این خود محدودیتی در عمل ایجاد می‌کند، اما در مراکز درمانی و بیمارستان‌هایی که میزان شیوع مقاومت به آنتی‌بیوتیک‌ها بالاست، به منظور جلوگیری از گسترش سویه‌های مقاوم، تعیین دقیق الگوی مقاومتی باکتری‌ها، لازم به نظر می‌رسد.

نتیجه‌گیری

جداسازی ۲۲/۱۴٪ مقاومت در کلبسیلا پنومونیه جدا شده و اثبات وجود بتالاکتاماز وسیع‌الطیف در انواع مقاوم، توجه ویژه به مصرف سفالوسپورین‌های وسیع‌الطیف را خاطرنشان می‌سازد. به طور قطع، مصرف بی‌تدبیرانه آنتی‌بیوتیک‌ها در نقاط مختلف جهان، نقش بسیار مهمی در ایجاد مقاومت‌های دارویی داشته است. پس بنابراین با نظارت بر مصرف مواد ضد میکروبی در درمان عفونت‌هایی که واجد مقاومت‌های چند دارویی می‌باشند (و در صورت امکان تعیین فنوتیپی و ژنوتیپی سویه‌های مقاوم)، می‌توان تا حدودی از توسعه مقاومت در باکتری‌ها جلوگیری به عمل آورد.

تقدیر و تشکر

نویسندگان مقاله مراتب قدردانی خود را از همکاران و کارکنان محترم مرکز تحقیقات علوم آزمایشگاهی دانشگاه علوم پزشکی ایران، به علت کمک در جمع‌آوری ایزوله‌ها ابراز می‌دارند.

می‌شود. البته اکثر نمونه‌های مقاوم به تری‌متوپریم-سولفامتوکسازول در بررسی فوق به سیپروفلوکساسین حساس بودند (در تحقیق حاضر نیز تقریباً در ۱۵ مورد از ۲۱ مورد نتایج مشابهی وجود داشت) (۲۷ و ۲۸).

در این ایزوله‌های مقاوم، کمترین مقاومت به آنتی‌بیوتیک‌های سیپروفلوکساسین (۱۷/۵٪) و ایمی‌پنم (۳۰٪) مشاهده شد (مشابه با سایر مطالعات بین المللی انجام شده)؛ این به عنوان زنگ خطری برای رژیم دارویی-درمانی بیمارستان‌های ما به شمار می‌آید (۲۴، ۲۵، ۲۹ و ۳۰).

نکته حایز اهمیت در مورد این تحقق، میزان MIC در ایزوله‌ها می‌باشد. همان طور که در بخش نتایج نیز اشاره گردید، میزان MIC به دست آمده از نتایج نوارهای E-test به میزان ۲۵۶ μg می‌باشد، که این میزان مشابه با معیار NCCLS و سایر تحقیقات انجام شده می‌باشد (۱۷ و ۳۰ و ۳۱).

قابل ذکر است که در تحقیق حاضر یک مورد از نمونه‌های کلبسیلا پنومونیه مورد بررسی واجد مقاومت منحصر به فردی بود. این ایزوله ۱۰۰٪ به تمامی آنتی‌بیوتیک‌های مصرفی در تست آنتی‌بیوگرام مقاوم بود. پس از استفاده از دیسک‌های ESBL و انجام E-test، وجود فنوتیپ بتالاکتاماز وسیع‌الطیف در این ایزوله محرز گردید؛ که در نهایت پس از انجام PCR وجود ژن bla-ctx-m-type اثبات گردید. این نمونه از ادرار نوزادی ۵ روزه به دست آمده بود. مشابه چنین ایزوله‌ای از بیماری در برزیل نیز گزارش شده است (۳۲).

همان‌طور که اشاره گردید در میان ایزوله‌های واجد فنوتیپ مقاوم به سفوتاکسیم در بررسی توسط PCR نشان داده شد که همگی واجد CTX-M نبوده‌اند. دلیل این امر گستردگی طیف عمل ESBL‌ها می‌باشد؛ بدین معنی که یک باکتری می‌تواند از طریق تولید ESBL‌هایی به جزء آنزیم CTX-M، سفوتاکسیم را هیدرولیز نماید.

فهرست منابع

- 1-Abraham EP, Chain E. An enzyme from bacteria able to destroy penicillin. *Nature* 1940; 146: 837.
- 2- Datta N, Kontomichalou P. Penicillinase synthesis controlled by infectious R Factors in Enterobacteriaceae. *Nature* 1965; 208: 239-244.
- 3- Medeiros AA. Beta lactamases. *Br Med Bull* 1984; 40: 18-27.
- 4- Chanawong A, Zali FHM, Heritage J, Lulitanond A, Hawkey PM. Characterization of extended-spectrum beta-lactamases of the SHV family using a combination of PCR-single strand conformational polymorphism (PCR-SSCP) and PCR restriction fragment length polymorphism (PCR-RFLP). *FEMS Microbiol Lett* 2000; 184: 85-89.
- 5-Shaokat S, Ouellette M, Sirot D, Joly B, Cluzel R. Spread of SHV- I beta-Lactamase in *Escherichia coli* Isolated from fecal samples in Africa. *Antimicrob Agents Chemother* 1987; 31: 943-945.
- 6- Bradford PA. Extended-Spectrum beta-Lactamases in the 21st Century: Characterization, Epidemiology, and Detection of this important resistance threat. *Clin Microb Rev* 2001 Oct; 14 (4): 933-951.
- 7- Ishii Y, Ohno A, Taguchi H, Imajo S, Ishiguro M, Matsuzawa H. Cloning and sequence of the gene encoding a cefotaxime-hydrolyzing class A beta-lactamase isolated from *Escherichia coli*. *Antimicrob Agents Chemother* 1995; 39: 2269-2275.
- 8- Ma L, Ishii Y, Ishiguro M, Matsuzawa H, Yamaguchi K. Cloning and sequencing of the gene encoding Toho-2, a class A beta-lactamase preferentially inhibited by tazobactam. *Antimicrob Agents Chemother* 1998; 42: 1181-1186.
- 9- Tzouvelekis LS, Tzelepi E, Tassios PT, Legakis NJ. CTX-M-type betalactamases: an emerging group of extended-spectrum enzymes. *Int J Antimicrob Agents* 2000; 14: 137-143.
- 10- Bradford PA, Yang Y, Sahm D, Grope I, Gardovska D, Storch G. CTX-M-5, a novel cefotaxime-hydrolyzing beta-lactamase from an outbreak of *Salmonella typhimurium* in Latvia. *Antimicrob Agents Chemother* 1998; 42: 1980-1894.
- 11- Bonnet R, Sampaio ILM, Labia R, Champs CD, Sirot D, Chanel C, et al. A novel CTX-M beta-lactamase (CTX-M-8) in cefotaxime resistant Enterobacteriaceae isolated in Brazil. *Antimicrob Agents Chemother* 2000; 44: 1936-1942.
- 12- Gazouli M, Sidorenko SV, Tzelepi E, Kozlova NS, Gladin DP, Tzouvelekis LS. A plasmid-mediated beta-lactamase conferring resistance to cefotaxime in a *Salmonella typhimurium* clone found in St. Petersburg, Russia. *J Antimicrob Chemother* 1998; 41: 119-121.
- 13- Mikiewicz B. Cefotaxime-resistant Enterobacteriaceae isolates from a hospital in Poland. *Antimicrob Agents Chemother* 1998; 42: 827-832.
- 14- Tzouvelekis LS, Gazouli M, Markogiannakis A, Paraskaki E, Legakis NJ, Tzelepi E. Emergence of resistance to third-generation cephalosporins amongst *Salmonella typhimurium* isolates in Greece: report of the first three cases. *J Antimicrob Chemother* 1998; 42: 273-275.
- 15- Doucet Populaire F, Ghnassia JC, Bonnet R, Sirot J. First isolation of a CTX-M-3 producing *Enterobacter cloacae* in France. *Antimicrob Agents Chemother* 2000; 44: 3239-3240.
- 16- Sabate M, Tarraga R, Navarro F, Mira E, Verges C, Barbe J, et al. Cloning and sequence of the gene encoding a novel cefotaxime-hydrolyzing beta-lactamase (CTXM-9) from *Escherichia coli* in Spain. *Antimicrob Agents Chemother* 2000; 44: 1970-1973.
- 17- Koneman Elmer W, Allen Stephen D, Janda William M. *Color Atlas and Text Book of Diagnostic Microbiology*. 5th ed. Philadelphia New-York: Lippincott; 1997. P. 171-241.
- 18- David LP, Kristine MH, Andrea MH, Bethany Y, Michael DB, Louis B, et al, Extended-Spectrum Beta-Lactamases in *Klebsiella pneumoniae* bloodstream isolates from seven countries: Dominance and Widespread Prevalence of SHV- and CTX-M-Type Beta-Lactamases. *Antimicrob Agents Chemother* 2003 Nov; 47(11): 3554-3560.
- 19- Kliebe C, Nies BA, Meyer JF, Tolxdorff Neutzling RM, Wiedemann B. Evolution of plasmid-coded resistance to broad-spectrum cephalosporins. *Antimicrob Agents Chemother* 1985; 28: 302-307.
- 20- Govinden U, Mocktar C, Moodley P, Sturm AW, Essack SY. Geographical evolution of the CTX- M β -lactamase – an update. *Afr J Biotechnol* 2007 April; 6(7): 831-839.
- 21- Markovskai R, Schneider I, Keuleyan E,

- Bauernfeind A. Extended-spectrum Beta-lactamase (ESBL) CTX-M-15-producing *Escherichia coli* and *Klebsiella pneumoniae* in Sofia, Bulgaria. *Clin Microbiol Infect* 2004; 10: 752-755.
- 22- Zeba B, Simporé J, Nacoulma OG, Frère JM. Prevalence of blaSHV genes in clinical isolates of *Klebsiella pneumoniae* at Saint Camille Hospital Center in Ouagadougou; Isolation of blaSHV-I like gene. *African J Biotechnol* 2004; 3(9): 477-480.
- 23- Ellen SM, Jennifer AB, Jason O, Mark DR, Nancy DH, Kenneth ST. Occurrence of newer Beta-Lactamases in *Klebsiella pneumoniae* Isolates from 24 US Hospitals. *Antimicrob Agents Chemother* 2002 Dec; 46(12): 3837-3842.
- 24- Mugnaioli C, Luzzaro F, De Luca F, Brigante G, Perilli M, Amicosante G, et al. CTX-M-type extended-spectrum β -lactamases in Italy: molecular epidemiology of an emerging countrywide problem. *Antimicrob Agents Chemother* 2006 Aug; 50(8): 2700-6.
- 25- Jungmin K, Yu ML, Insoo R, Yeonhee L, Je CL, Sung-Yong S, et al. CTX-M and SHV-12 Beta-lactamases are the most common extended-spectrum enzymes in clinical isolates of *Escherichia coli* and *Klebsiella pneumoniae* collected from 3 university hospitals within Korea. *FEMS Microbiol Lett* 2005; 245: 93-98.
- 26- Yagi T, Kruokawa H, Shibata N, Shibayama K, Arakawa Y. A preliminary survey of extended-spectrum beta-lactamases (ESBLs) in clinical isolates of *Klebsiella pneumoniae* and *Escherichia coli* in Japan. *FEMS Microbiol Lett* 2000; 184: 53-56.
- 27- Shroeder CM, Mcdermmott PF, Meng J, Zheo S, Debroy C. Antimicrobial resistance of *Escherichia coli* O26, O103, O111, O128, and O145 from animals and humans. *Emerg Infect Dis* 2002 Dec; 9(1): 1-12.
- 28- Margreet P, Filius G, Kershof IM. Clonization and resistance dynamics of gram negative bacteria in patients during and after hospitalization. *J Antimicrob Chemother* 2005 July; 49(7): 2879-2886.
- 29- David LP, Kristine MH, Andrea MH, Bethany Y, Michael DB, Louis B, et al. Extended-Spectrum Beta-Lactamases in *Klebsiella pneumoniae* Bloodstream Isolates from Seven Countries: Dominance and Widespread Prevalence of SHV- and CTX-M-Type Beta-Lactamases. *Antimicrob Agents Chemother* 2003 Nov; 47(11): 3554-3560.
- 30- Hyunjoo P, Eun HC. Identification of CTX-M-14 ESBL in Clinical Isolates of *Klebsiella pneumoniae* and *E. coli* in Korea. *J Clin Microb* 2001 Oct; 39(10): 3747-3749.
- 31- Jungmin K, Yu ML. Occurrence of CTX-M 3, 15, 14, 9 ESBL in Enterobacteriaceae Clinical Isolates in Korea. *Antimicrob Agents Chemother* 2005 Apr; 49(4): 1572-1575.
- 32- Caio M, Carlos K. *Klebsiella pneumoniae* with Multiple Antimicrobial Resistance. *Brazil J Infect Dis* 2004; 8(1): 109-111.

Evaluation of bla-ctx-m-type Gene in Multi Drug Resistance *Klebsiella pneumoniae* Species Isolated from Clinical Samples

*Q. Behzadian Nejad, PhD^I   A. Abdollahi, MSc^{II}

SH. Najar Peerayeh, PhD^{III}   H. Forouhesh Tehrani, MSc^{IV}

Abstract

Background and Aim: *Klebsiella pneumoniae* (K. Pneumoniae) is one of the prevalent infectious bacteria, especially in hospitalized patients. Recently, its' multi drug resistance (MDR) trait has become more important and regarded as a virulent factor. In this study, we evaluated bla-ctx-m-type gene in clinical isolates of *K.pneumoniae* with multi drug resistance.

Materials and Methods: In this descriptive cross-sectional study, a total of 280 *K.pneumoniae* strains were isolated from patients. Initially, we evaluated drug sensitivity with disk diffusion method. Then the minimum inhibitory concentration (MIC) of resistant isolates was determined with E-test stripes. The existence of ESBL (Extended Spectrum Beta-Lactamase) enzymes was identified by ESBL disks in Double Disk method. These resistances were evaluated with PCR. Finally, results were analyzed by SPSS software.

Results: From total 280 *K.pneumoniae*, 62 samples (22.14%) showed multi drug resistance trait. 40 strains of these MDR isolates were completely resistant to the experimental cephalosporins, and positive in ESBL production by Double Disk methodology. These results were proved and evaluated with PCR and Sequencing.

Conclusion: Detection of 22.14% MDR trait, especially extended spectrum beta-lactamases in resistant clinical *K.pneumoniae* isolates, points to the in usage of extended spectrum cephalosporins.

Key words: 1) *Klebsiella pneumoniae*   2) Extended Spectrum Beta-Lactamase (ESBL)
3) Multi Drug Resistance (MDR)   4) CTX-M enzyme

This article is a summary of thesis by A. Abdollahi for MSc degree in Bacteriology under supervision of Q. Behzadian Nejad, Ph.D. and consultation with SH. Najar Peerayeh, Ph.D. and H. Forouhesh Tehrani MSc (2007).

I) Professor of Bacteriology, Department of Bacteriology, School of Medicine, Gisha Ave., University of Tarbiat Modarres, Tehran, Iran (*Corresponding Author)

II) MSc in Bacteriology, Department of Bacteriology, School of Medicine, University of Tarbiat Modarres, Tehran, Iran

III) Assistant Professor of Bacteriology, Department of Bacteriology, School of Medicine, University of Tarbiat Modarres, Tehran, Iran

IV) MSc in Microbiology, Instructor, Iran University of Medical Sciences and Health services, Tehran, Iran